

• ZAGREB, AMRUŠEVA 10 • TELEFON: (385) 01/ 49 22 959, 49 22 957 • FAKS: 01/ 49 22 975 •
IBAN: HR58 23600001101338005 • OIB: 82683059627; info@savez-dnd.hr

OBRAZLOŽENJE STRUČNOG POVJERENTVA NAGRADE „GRIGOR VITEZ“ ZA 2018. GODINU

Na ovogodišnji natječaj za Nagradu „Grigor Vitez“ pristiglo je (rekordnih) 119 knjižnih naslova za djecu i mladež od 48 hrvatskih nakladnika. Navedene brojke govore u prilog dosada već više puta naglašavanom trendu porasta broja prijavljenih djela na ovu tradicionalnu i uglednu Nagradu, a što povratno ukazuje na bogatstvo književne produkcije za djecu i mlade u Hrvatskoj.

Jasno je da velika produkcija ne znači nužno izvornost i kvalitetu, ali uvidom u pozamašan broj naslova dobiva se jasnija slika o preokupacijama suvremenih autora i nakladničkoj politici u Hrvatskoj danas.

Tako ove godine možemo primijetiti da su velik broj djela objavili tzv. mali nakladnici, a više je knjiga objavljeno i u vlastitoj nakladi. Neka od tih djela nastala su s ciljem promicanja narječja i lokalnih govora, običaja i kulture nekog kraja, što ukazuje na brigu odraslih za promicanje tradicionalnih vrijednosti među djecom i mladima. Smatramo da su takvi naponi itekako dobrodošli, iako nas ponajviše raduju ona djela koja književnu i likovnu izvrsnost pretpostavljaju pedagoško-edukativnim htijenjima.

Izuzev nekoliko tzv. većih nakladnika, koji su tradicionalno posvećeni dječjoj književnosti i književnosti za mladež pa su i ove godine predložili djela za ovu prestižnu Nagradu, primjećujemo da na listi nedostaju neke snažnije nakladničke kuće koje i dalje ostaju sklonije izdavanju prijevodne literature i lektirnih kanona. S obzirom da je riječ o nakladnicima koji su u mogućnosti pružiti adekvatnu potporu hrvatskoj dječjoj knjiži, nadamo se da će se u doglednoj budućnosti otvoriti etabliranim i novim hrvatskim autorima za djecu i mlade i time sudjelovati u izgradnji suvremene književne scene za ovu publiku, a možda i nekih budućih kanona.

Iznimno mali honorari književnika i ilustratora odraz su nedopustive podcijenjenosti njihovog rada. Nadamo se da će porast zanimanja nakladnika za domaću i književnu produkciju uskoro pratiti i adekvatni porast honorara koji su u ovom trenutku gotovo u pravilu ispod prihvatljive razine.

Među prispjelim naslovima na Natječaj Nagrade „Grigor Vitez“ za 2018., uz tematsku, očituje se zanimljiva vrstovna raznolikost te je komisija imala prilike čitati slikovnice, pripovijetke, romane, moderne basne, klasične i moderne bajke, stripove, poeziju, lirske minijature i aforizme. Ponajviše su se istaknula ona djela u kojima se očituje sklad teksta i ilustracija, što se ovoga puta ne odnosi samo na slikovnice, već i na ilustrirane zbirke poezije i romane. U takvim se djelima, uz kvalitetan tekst, posebno ističe nekoliko ilustratora čije stvaralaštvo kvalitetom, suvremenošću i originalnošću može stajati uz bok najboljim ostvarenjima struke u svijetu. Među 119 naslova, koji su pristigli na ovogodišnji natječaj, osim nagrađenih i pohvaljenih publikacija, nalazi se još barem desetak iznimno kvalitetnih izdanja s ilustracijama visoke likovne kvalitete. Među njima možemo spomenuti ilustracije Ivane Pipal, Hane Vrce, Marsele Hajdinjak, Zdenka Bašića, Sanje Pribić, Dušana Pavića, Ane Kadoić i Andree Petrlik Huseinović. Istaknimo i činjenicu da u hrvatskoj ilustraciji ne prevladava jedan trend, nego postoji čitav niz različitih pristupa i tehnika izrade ilustracija, od čisto crtačkog i akromatskog pristupa preko akvareliranog crteža i slikarskih tehnika sve do kolažnih i digitalnih tehnika te prepoznatljivih i iznimno zanimljivih rukopisa. Nadamo se da će se ovako kvalitetna produkcija ilustracija naših ilustratora nastaviti i dalje, a njihova sadašnja kvaliteta sve češće je prepoznata i na globalnom tržištu.

Proces nastanka knjige je zahtjevan posao. Na dobar doživljaj knjige – a svaki će čitatelj to potvrditi – uvelike će utjecati dojam skladne suradnje između spisatelja i ilustratora, grafičara, dizajnera, lektora i urednika. U tom bismo kontekstu pohvalili autore i nakladnike koji su svoje knjige kvalitetno grafički i dizajnerski oblikovali, pokazujući da su svjesni da je knjiga i materijalno dobro. Ponavljamo i zamolbu prethodnih povjerenstava da se veća pozornost posveti lekturi teksta te da se uz ime autora teksta, na naslovnici obavezno navodi i ime ilustratora. Potonje je greška za koju smatramo da se ne smije ponoviti.

U konačnici, naglasili bismo i važnost urednika čiji je posao da – možda više no itko – bdije nad rukopisom i procesom njegove pretvorbe u knjigu koja će se naći u rukama mladih čitatelja.

1. OBRAZLOŽENJE NAGRADE „GRIGOR VITEZ“ 2018. ZA KNJIŽEVNI TEKST

Nakon pažljivog čitanja i razmatranja književnih djela u uži izbor za nagradu za književni tekst u obje kategorije Povjerenstvo je uvrstilo 6 naslova:

(abecednim redom autora):

1. Vlasta Golub: *Eva, mala žena*, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade, Zagreb, 2018.
2. Ivana Guljašević Kuman: *Drugačija*, Igubuka, Zagreb, 2018.
3. Jasminka Tihi-Stepanić: *Ljeto na jezeru Čiču*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2018.
4. Ivona Šajatović: *Čarobnjak Panjak i ptica Čupalica*, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade, Zagreb, 2018.
5. Silvija Šesto: *Uhvati mi plavog medu*, Ibis grafika, Zagreb, 2018.
6. Tomislav Zagoda: *Dora Novak: liker-poezija za mlade*, Opus Gradna, Zagreb, 2018.

• **Vlasta Golub: *Eva, mala žena*, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade**

Roman određen, s jedne strane tamnim tonovima socijalne problematike, a s druge karakterom glavne junakinje, buntovne, izravne, ali suosjećajne i ponosne tinejdžerice kojoj život nije podijelio najsretnije karte. Zahvaljujući takvom karakteru, Emin odlazak u Dom koji se dogodi na samom kraju romana, ne doživljavamo kao njezin poraz, već stanku dok se ne steknu bolji uvjeti za nastavak normalnog života. Autorica je roman ispisala s filmskim osjećajem za ritam, poantiranje scena, i jasnu karakterizaciju, te mladoj publici pokazala, bez patetike ili suvišnog naturaliziranja, kako može za mladu osobu izgledati život na društvenim marginama.

• **Ivana Guljašević Kuman: *Drugačija*, Igubuka**

Biti drugačiji ne znači za svakoga užitak u posebnosti. Mnogima je, pa tako i glavnoj junakinji ovoga romana djevojčici Dorcas, biti drugačiji – izazov. Život afričke djevojčice usvojene u hrvatsku obitelj od rođenja je u znaku promjene, a raspadom obitelji – njezine jedine stalnosti – kreću novi izazovi i nova promjena. Roman *Drugačija* donosi nam nekoliko slika „drugačijega“, „onog drugog“, onoga koje odstupa od uobičajenosti, a koje nam ukazuje na to da je promjena sastavni dio života i da je njezina nagrada – razvoj.

• **Jasminka Tihi-Stepanić: *Ljeto na jezeru Čiču*, Naklada Ljevak**

Ljeto na jezeru Čiču djelo je koje mlade čitatelje neće ostaviti ravnodušnima. Riječ je o romanu kojem nije cilj ispunjati očekivanja svojih čitatelja ili ih šarmirati. To je proza koja nudi suptilnije, a dublje izazove. Nakon prvotnog užitka u jezičnom i stilski vrsnom pripovijedanju o svakodnevicu jedne adolescentice i njenog mlađeg brata, čitatelj će biti izazvan da se u mislima ili ponovljenim čitanjem vrati „unatrag“ jer će tek takvo čitanje podariti sasvim novi smisao malim, svakodnevnim događajima u životu mlade Lucije i njezinog brata Janka.

• **Ivona Šajatović: *Čarobnjak Panjak i ptica Čupalica*, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade**

Knjiga *Čarobnjak Panjak i ptica Čupalica* kombinacija je realizma i fantastike, ispisana stilski besprijeekorno, a po omjeru teksta i slike i njihove isprepletenosti može se smatrati ilustriranom knjigom. Od obiteljske situacije, gdje je majčin autoritet zbunjen pred djetetovim otporom, do kotrljanja u svijet mašte koje nudi strpljivi i zaigrani djed, rastvara se priča koja može pronaći čitatelje u širokom rasponu naraštaja.

• **Silvija Šesto: *Uhvati mi plavog medu*, Semafora**

Slikovnica *Uhvati mi plavog medu* donosi slojevitcu priču o odrastanju i srazu između praktičnog svijeta odraslih i iskrenih dječjih želja. U tekstu koji je izrazito jezično i stilski pitak, autorica se obraća djetetu, ali se vrlo jasno obraća i roditeljima koji će ovu slikovnicu djeci čitati. Ovo je priča o svim igračkama na visokim policama s kojima se nitko ne igra, neotvorenim parfemima ili odjeći koja čeka „posebne prilike“; priča je ovo i o prolaznosti, ali i poziv da se život živi i uživa punim plućima.

• **Tomislav Zagoda: *Dora Novak: liker-poezija za mlade*, Opus Gradna**

Dora Novak: liker-poezija za mlade knjiga je o ljubavi, ali kako – onako kako Zagoda to radi – mješavinom suptilnih detalja i šašavih skretanja pozornosti, sa slatkim mirisom i trpkim okusom, s pričama i licima, s ironičnim obratima; poezija slatka, ali ne i površna, duhovita, ali ne i vickasta, ritmična, šanosenijska, i tim više izazovna što je se više čita.

a) Nagrada „Grigor Vitez“ za književni tekst za djecu

Stručno Povjerenstvo je odlučilo da Nagradu „Grigor Vitez“ za književni tekst za djecu u 2018. godini dodijeli književnici Silviji Šesto za slikovnicu *Uhvati mi plavog medu* (ilustr. Vanda Čižmek, Ibis grafika, Zagreb, 2018.)

Uhvati mi plavog medu Silvije Šesto kratka je priča koja svojom iskrenom, a dubokom jednostavnošću uspijeva u dvadesetak rečenica sažeti emocionalno iskustvo koje može prepoznati i osjetiti bilo koji čitatelj bilo kojeg naraštaja.

Iako se čini da se tu radi samo o ljubavi za jednu igračku, stvar je mnogo složenija, a i tajanstvenija. Zašto nekad ne izgovorimo svoje želje ili zašto se nekad ne pobunimo jer nam se oduzima pravo na želje, pitamo se dok suosjećamo s dječakom (koji je u ilustraciji Vande Čižmek dobio dirljivo ozbiljan izraz). Na sreću, vrijeme brzo prolazi, posebno u slikovnicama, pa kad dječak postane odrastao roditelj moći će dati prave odgovore na postavljena pitanja i tako ne dozvoliti da se njegovom sinu dogodi ono što se dogodilo njemu, da živi s ljubavlju i željom koju nikad nije izrazio. Povjerenstvo se slaže – ovo je kratka priča s dugim trajanjem u srcu čitatelja.

b) Nagrada „Grigor Vitez“ za književni tekst za mladež

Stručno Povjerenstvo je odlučilo da Nagradu „Grigor Vitez“ za književni tekst za mladež u 2018. godini dodijeli književnici Jasminki Tihi-Stepanić za tekst u romanu *Ljeto na jezeru Čiču* (Naklada Ljevak, Zagreb, 2018.)

Pripovjedački stil, kojim nas spisateljica Jasminka Tihi-Stepanić provlači kroz lijenu svakodnevicu školskih praznika jedne adolescentice i njenog mlađeg, jedanaestogodišnjeg brata, nenametljiv je i mekan. Tri četvrtine knjige plutamo kroz ljetnu vrućinu zajedno s ponuđenim motivima od kojih će, čini nam se, jedan preuzeti glavni tok: možda onaj o kršenju pravila i zabrana (koje postavlja kritički i radno aktivna baka), možda onaj o složenoj obiteljskoj situaciji (u kojoj oba roditelja traže mogućnost za novu životno-financijsku kombinaciju obitelji), a možda onaj u kojem se zbrajaju ljetna prijateljstva i simpatije.

No, *Ljeto na jezeru Čiču* nije proza kojoj je cilj poigravati se s ispunjavanjem očekivanja svojih čitatelja ili sa šarmiranjem istih. To je proza koja nudi suptilnije, a dublje izazove.

Svjedočenje životu tijekom toplog ljeta bit će presječeno kao nožem. Baš onako kako se to zna dogoditi kad život posjeti nesreća. Ona ovaj put ima lice utopljenog jedanaestogodišnjeg dječaka. Roman *Ljeto na jezeru Čiču* postaje tako roman o gubitku.

Gledajući unatrag, pojašnjava se zašto se u tri četvrtine knjige bavilo naizgled ne bitno povezanim situacijama. Svaka od njih je „pomogla“ da se priđe korak bliže tragediji, iako na kraju nijedna od njih nije tragediju skrivila. Izrezana kriška života skrivala je formulu smisla – da je život baš sve – i ljubav i razočarenja, i strah i nada, ali i bol, strašna bol od koje se ostaje bez zraka u plućima. Posljednja četvrtina romana *Ljeto na jezeru Čiču* posvećena je upravo tišini boli, ali i misteriju koji se zove – nastavak života boli usprkos.

2. OBRAZLOŽENJE NAGRADE „GRIGOR VITEZ“ 2018. ZA ILUSTRACIJU

**Od prijavljenih ilustratora i knjiga na Natječaj za ilustraciju iz 2018. godine izdvojili smo 10 autora u užu izbor za Nagradu „Grigor Vitez“ za ilustraciju u obje kategorije:
(abecednim redom)**

1. Vanda Čižmek (ilustracije), Silvija Šesto (tekst): *Uhvati mi plavog medu*, Ibis grafika, Zagreb, 2018.
2. Ivana Guljašević Kuman: *Drugačija*, Igubuka, Zagreb, 2018.
3. Stanislav Marijanović: *Ogrlica sva od naših lica*, Sipar, Zagreb, 2018.
4. Manuela Vladić-Maštruko: *Cic i Mic*, Sipar, Zagreb, 2018.
5. Andrea Petrlik (ilustracije), Kašmir Huseinović (tekst): *Waion*, Dječja knjiga, Zagreb, 2018.
6. Ivana Pipal (ilustracije), Ljerka Rebrović (tekst): *Plavi grad, Žuti grad*, Mala zvona, Zagreb, 2018.
7. Nika Sarajlija (ilustracije), Dijana Merey Sarajlija (tekst): *Ovca koja je željela puno novca/Prase koje je mislilo samo na se*, vlastita naklada, Zagreb, 2018.
8. Tomislav Tomić: *Bezimena bajka*, Sipar, Zagreb, 2018.
9. Hana Vrca (ilustracije), Marie-Catherine d'Aulnoy (tekst): *Bijela mačka*, Mala zvona, Zagreb, 2018.
10. Tomislav Zlatić (ilustracije), Ema Pongrašić (tekst): *Moj tata se smanjuje*, Kreativna mreža i Knjiga u centru, Zagreb, 2018.

- **Vanda Čižmek: *Uhvati mi plavog medu*, Silvija Šesto (tekst), Ibis grafika**

Likovni izraz Vande Čižmek karakterizira izrazita čistoća stilizacije likova, oblika i prostora. Autorica na jednostavan način oblikuje poseban i upečatljiv karakter plošnog prostora u kojem se priča odvija. Ilustracijom Vande Čižmek i tekst Silvije Šesto dobiva novu dimenziju u svojem skladnom suodnosu.

- **Ivana Guljašević Kuman: *Drugačija*, Igubuka**

Knjiga Ivane Guljašević Kuman pod naslovom *Drugačija* roman je autorice koja je podjednako kreativna u književnom kao i u likovnom oblikovanju. Jednostavnost ilustracija karakterizira česta upotreba velikih crnih površina i stvaranje grafičkih kontrasta koji su komplementarni ugođaju teksta, upotpunjuju tekst i stvaraju dodanu interpretativnu vrijednost čitavoj knjizi.

- **Stanislav Marijanović: *Ogrlica sva od naših lica*, Sipar**

Stanislav Marijanović majstorski barata tehnikom akvareliranog crteža, iznimnom vještinom karakterizacije likova, maštovitim disproporcijama kao i profinjenim koloriranjem kojim dovršava stvaranje specifičnog ugođaja koji će mlada publika zasigurno pamtili i dugo vremena nakon djetinjstva.

- **Manuela Vladić-Maštruko: *Cic i Mic*, Sipar**

Ovo izdanje još je jedno iznimno kvalitetno djelo u kojem jedna autorica povezuje i vlastiti tekst i ilustracije. Ilustracije su rađene tehnikom kolaža kojom dominiraju digitalno obrađeni elementi fotografije i crteža.

- **Andrea Petrlik: *Waion*, Kašmir Huseinović (tekst), Dječja knjiga**

Andrea Petrlik Huseinović izgrađeno je i međunarodno potvrđeno ime značajne i autorski osebujne ilustratorice. Koloristička radost i dječja bezazlenost izbijaju iz svake pojedine ilustracije. U ilustracijama za priču *Waion*, koja govori o preranoj ideji „biznisa“ i „kapitalističke eksploatacije“ naivnih školskih prijatelja, nema slikarske „drame“ već se kako u tekstu tako i u slici, problemi razrješavaju s lakoćom i ljepotom u korist zajedništva.

- **Ivana Pipal: *Plavi grad, Žuti grad*, Ljerka Rebrović (tekst), Mala zvona**

U jednostavnoj i duhovito ispričanoj priči *Plavi grad, Žuti grad*, Ljerka Rebrović na način legendarnih priča o profesoru Baltazaru, ismijava isključivost i neslogu odraslih i pretjeranu potrebu za identitetom, te ističe korist zdrave i prirodne logike djece. U formatu visokih (velikih) slikovnica

savršeno se uklapaju, mudro grafički posložene, ilustracije Ivane Pipal. U oblikovnom i kolorističkom ritmu ilustratorica izvrsno predočava radnju, tako da bi se slikovnica jednako razumjela kada uz nju i ne bi bio tiskan tekst, to jest, razumjeli bismo potrebu i nužnost uvažavanja različitosti i međusobne suradnje.

- **Nika Sarajlija: *Ovca koja je željela puno novca/Prase koje je mislilo samo na se*, Dijana Merey Sarajlija (tekst), vlastita naklada**

Ovca koja je željela puno novca/Prase koje je mislilo samo na se je slikovnica s edukativnim i etičkim porukama namijenjena djeci mlađeg uzrasta. U fokusu ovih dviju priča je problem sebičnosti i opsjednutosti materijalnim, a likovno je izvedena u kombiniranoj tehnici koju karakterizira kombiniranje najrazličitijih materijala.

- **Tomislav Tomić: *Bezimena bajka*, Sipar**

U slikovnici *Bezimena bajka* se predstavlja poigravanje s vlastitim medijem izražavanja, ili jednostavnije rečeno, autor započinje priču kao ilustrator koji upravo smišlja kako osmisлити bajku. Tomić s teksta prebacuje pozornost na likovni izraz bogat detaljima i traži da oko otkriva dio po dio, da se zadrži u čarobnoj šumi, dvorcu, krajoliku s neobičnom arhitekturom, vegetacijom ili zmajem.

- **Hana Vrca: *Bijela mačka*, Marie-Catherine d'Aulnoy (tekst), Mala zvona**

Bijela Mačka je bajka iz 17. stoljeća, nastala u vrijeme kada je bio aktualan trend pisanja bajkovitih i nadnaravnih pripovijetki, odnosno bajki temeljem narodnih predaja i ranijih zapisa. U vrlo poticajnoj radnji Hana Vrca crta ilustracije jednakom raskošnošću vanvremenskih i vanprostornih odnosa gradeći ih na odnosu crno-bijelog. S mnoštvom dekorativnih detalja uz duhovitu stilizaciju likova s karikaturalnom natruhom, Vrca izvrsno objedinjava ilustraciju i grafički prijelom jer je autorica i jednog i drugog. Spajajući dizajn i ilustraciju (ili rekli bismo iluminaciju), postiže puni učinak.

- **Tomislav Zlatić: *Moj tata se smanjuje*, Ema Pongrašić (tekst), Kreativna mreža i Knjiga u centru**

Na tekst Eme Pongrašić pod naslovom *Moj tata se smanjuje* ilustracije je izradio Tomislav Zlatić. Ilustracije na duhovit način prate idilično odrastanje i ljubav prema ocu. Ilustrator je postigao uspješan efekt „smanjivanja-povećavanja slikovnice“, poigravajući se duplericama ilustracija na malom formatu slikovnice.

a) Nagrada „Grigor Vitez“ za ilustraciju za mlađu dob djece

Stručno Povjerenstvo je odlučilo da Nagradu „Grigor Vitez“ za ilustraciju za mlađu dob djece dodijeli ilustratorici Vandi Čižmek za ilustracije u slikovnici *Uhvati mi plavog medu* autorice Silvije Šesto (Ibis Grafika, Zagreb, 2018.)

Vanda Čižmek iznimno je produktivna ilustratorica koja je u proteklom razdoblju (2018. godine) realizirala više kvalitetnih slikovnica. Među njima izdvojena je slikovnica za koju je tekst napisala Silvija Šesto pod naslovom *Uhvati mi plavog medu*, za izdavača Ibis grafika. Likovni izraz Vande Čižmek karakterizira izrazita čistoća stilizacije likova, oblika i prostora. Autorica na jednostavan način oblikuje poseban i upečatljiv karakter plošnog prostora u kojem se priča odvija. Geometrizirani prostor stvara podlogu na kojoj se posebno ističu emotivna stanja glavnog lika. Ukupan dojam asocira na suvremeno reinterpetiranje nekih elemenata likovnog izražavanja koje je moglo proizaći iz poštovanja prema tradiciji sjajnih primjera Zagrebačke škole animiranog filma. Tekst Silvije Šesto na najbolji način je dobio novu dimenziju u skladnom suodnosu s izvrsnim ilustracijama Vande Čižmek.

b) Nagrada „Grigor Vitez“ za ilustraciju za stariju dob djece

Stručno povjerenstvo je odlučilo da Nagradu „Grigor Vitez“ za ilustraciju za stariju dob djece dodijeli Stanislavu Marijanoviću za ilustracije u slikovnici *Ogrlica sva od naših lica* (Sipar, Zagreb, 2018.)

Stanislav Marijanović ne samo da stvara iznimno zanimljivo oblikovane likove, koji svojom jasnoćom u detaljima i duhovitim transformacijama poznatih oblika zadržavaju pozornost promatrača, nego je podjednako vješt u stvaranju priče u stihovima koja je podloga za njegovu likovnu interpretaciju s prepoznatljivim rukopisom. Čitavu publikaciju odlikuje dobar osjećaj za format i uravnotežen odnos tekstualnog i likovnog dijela. Svaka stranica ima vlastiti karakter koji je odlično integriran u cjelinu priče, doista poput ogrlice iz naslova. Marijanović majstorski barata tehnikom akvareliranog crteža, iznimnom vještinom karakterizacije likova, maštovitim disproporcijama kao i profinjenim koloriranjem kojim dovršava stvaranje specifičnog ugođaja koji će mlada publika zasigurno pamtiti i dugo vremena nakon djetinjstva.

POSEBNO PRIZNANJE NAGRADE „GRIGOR VITEZ“ ZA 2018. GODINU

Posebno priznanje Nagrade „Grigor Vitez“ dodjeljuje se Ivani Guljašević Kuman za tekst i ilustraciju u knjizi *Drugačija* (Igubuka, Zagreb, 2018.)

Knjiga Ivane Guljašević Kuman pod naslovom *Drugačija* roman je autorice koja je podjednako kreativna u književnom kao i u likovnom oblikovanju. Osim što ovaj roman tematizira problem tolerancije i predrasuda na zanimljiv i mladoj publici blizak način, autorica mu je pružila i vizualni identitet oblikovanjem korica knjige kao i nekolicinom crno bijelih ilustracija. Jednostavnost ilustracija karakterizira česta upotreba velikih crnih površina i stvaranje grafičkih kontrasta koji su komplementarni ugođaju teksta, upotpunjuju tekst i stvaraju dodanu interpretativnu vrijednost čitavoj knjizi.

POHVALE NAGRADE „GRIGOR VITEZ“ ZA 2018.

1. Pohvala Nagrade „Grigor Vitez“ dodjeljuje se Igoru Lepčinu za knjigu *Adriatic Ana i otimači Orlandove glave* (Opus Gradna, Zagreb, 2018.)

Knjiga koja nije ni roman ni strip odnosno ima elemente i jednog i drugog. Svojom pričom, ispričanom suvremenim senzibilitetom, Igor Lepčin nastoji mlade generacije zainteresirati za hrvatsku kulturnu baštinu. Dinamična izmjena crteža i teksta usklađena je s dinamikom radnje. Neobična junakinja središnji je lik kriminalističke priče koja se odvija u Dubrovniku, a čitav zaplet usredotočen je na osvještavanje važnosti kulturne baštine i njenog očuvanja. Ova postmoderna forma, bliska mladim čitateljima prati svjetski trend crtanih strip-romana i strip-novela, strip-dnevnika i slično, na novi ilustrativni bezkvadratni i bezfumetni (bez oblačića) način. Pritom je Igor Lepčin pokazao dvostruku vještinu, crtanja i pisanja pri čemu mu se slike nameću katkad ispred teksta, a katkad tekst ispred slike, što u konačnici biva uzbudljiva cjelina.

2. Pohvala Nagrade „Grigor Vitez“ dodjeljuje se Nikolini Manojlović Vračar za *Ilustriranu enciklopediju glagola ŠTO SVE* (Mala zvona, Zagreb, 2018.)

Iznimno zanimljiv pristup temi glagola, odnosno promišljanju jezika i njegovih neograničenih mogućnosti izražavanja, autorica Nikolina Manojlović Vračar realizirala je u pjesničkoj formi s apstraktnim ilustracijama u knjizi pod naslovom *Što sve – ilustrirana enciklopedija glagola*.

Rijetko zanimljiv koncept u kojem se poigravanje jezikom u stihu na lijevoj strani nadopunjuje s podjednako konceptualno vrijednim kontrapunktom u likovnoj, apstraktnoj formi. Upravo su apstraktni crteži najkonkretniji odgovor na zadane teme, a promatrača asociraju na neku zaboravljenu kaligrafsku kulturu. Likovna asocijativnost apstraktnih monokromnih crteža iznimno je snažna i jasna, te razumljiva svim generacijama. Zanimljivost ovog pristupa je u njegovoj univerzalnost. Naime, čak i prijevodom stihova na druge jezike, univerzalnost autoričinog apstraktnog likovnog jezika ostaje u potpunosti razumljiva u bilo kojem dijelu svijeta.

3. Pohvala Nagrade „Grigor Vitez“ dodjeljuje se Dijani Merey Sarajliji i Niki Sarajliji za slikovnicu *Ovca koja je željela puno novca/Prase koje je mislilo samo na se* (vlastita naklada, Zagreb, 2018.)

Unutar serije pod naslovom *Što mravi znaju o ljubavi* objavljena je dvostruka slikovnica Dijane Merey Sarajlije pod naslovima *Ovca koja je željela puno novca/Prase koje je mislilo samo na se*. Slikovnica s edukativnim i etičkim porukama namijenjena je djeci mlađeg uzrasta. Potpuno različite teksture i boje stvaraju prizore koji su dinamični u strukturi i traže pozornost promatrača te njegovo kritičko promišljanje. Pred nama je primjer dječje slikovnice koji pokazuje kako se na kvalitetan način u vrlo ranoj dobi djecu može odgajati da ne budu sebična, da ne budu pohlepna, te kako da se nose s gubitkom najdražih.

4. Pohvala Nagrade „Grigor Vitez“ dodjeljuje se Tomislavu Tomiću za autorsku slikovnicu *Bezimena bajka* (Sipar, Zagreb, 2018.)

Među sve češćom praksom da se u hrvatskom izdavaštvu pojavljuju djela kojima su autori teksta ujedno i ilustratori, posebno se ističe *Bezimena bajka* Tomislava Tomića. Tekst je dobra podloga, kako za ilustratora tako i za čitaoca – promatrača koji se mora usredotočiti na neobične vizije, dalekog, a istodobno bliskog svijeta bajke. Pred nama je jedna od najzanimljivijih realizacija postmodernog senzibiliteta u suvremenom hrvatskom izdavaštvu za mlade.

5. Pohvala Nagrade „Grigor Vitez“ dodjeljuje se Manuele Vladić-Maštruko za autorsku slikovnicu *Cic i Mic*, (Sipar, Zagreb, 2018.)

Priča Manuele Vladić-Maštruko o dva vrlo različita mačića pod naslovom *Cic i Mic* zapravo je priča o toleranciji i ljubavi. Skladno komponirani odnosi ilustracije i teksta provlače se kroz čitavu

priču koja koristi likovne kontraste kako bi pojačala doživljaj teksta s edukativnim sadržajem o tolerantnom odnosu prema drugačijima.

6. Pohvala Nagrade „Grigor Vitez“ dodjeljuje se Tomislavu Zagodi za umjetničke dosege u ilustriranoj knjizi poezije *Dora Novak: liker poezija za mlade* (Opus Gradna, Zagreb, 2018.)

Riječ je o jednoj od boljih zbirki poezije za mlade i – ne manje važno za naglasiti – jedinoj zbirci poezije u ovogodišnjoj produkciji namijenjenoj tinejdžerima. Uz tematski i konceptualno dobro osmišljene i zaigrane pjesme, zbirka obiluje i zanimljivim ilustracijama. Autorove ilustracije su sukladne tematskom, a nadasve poetskom ugođaju. Jasnoća obrisne linije kao i prozirna lakoća oblika, doprinijeli su nenametljivoj jednostavnosti crteža koji podupire poetski izraz.

7. Pohvala Nagrade „Grigor Vitez“ dodjeljuje se Tomislavu Zlatiću za ilustracije u slikovnici *Moj tata se smanjuje* (Kreativna mreža, Knjiga u centru, Zagreb, 2018.)

Slikovnica *Moj tata se smanjuje* na zanimljiv način predočava svijet iz perspektive malog djeteta kojem otac izgleda kao div te se tijekom odrastanja smanjuje. S obzirom da je slikovnica relativno malog formata, ilustracije su većinom izrađene tako da obuhvaćaju obje stranice te se time postiže dvostruki efekt: prostor je dobro iskorišten i slikovnica djeluje veća, a ideja smanjivanja dolazi više do izražaja.

U Zagrebu, 9. travnja 2019.

Stručno povjerenstvo za dodjelu Nagrade „Grigor Vitez“ za 2018.:

doc.dr.sc. Marina Gabelica, predsjednica Povjerenstva

prof. dr.sc. Frano Dulibić, dopredsjednik Povjerenstva

mr. sc. Branka Hlevnjak, povjesničarka umjetnosti i likovna kritičarka

Ranka Javor, komparatistica književnosti i povjesničarka umjetnosti, knjižničarska savjetnica u
mirovini

Lada Martinac Kralj, dramaturginja i spisateljica za djecu